

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 2
Кафедра трудового та господарського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри трудового та господарського права факультету № 2
протокол № 7 від 07.07.2023

Завідувач кафедри

Костянтин МЕЛЬНИК

**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТРУДОВОГО ПРАВА
(ВК.03.2)**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра	Трудового та господарського права факультету № 2 (https://univd.edu.ua/uk/dir/551/kafedra-trudovogo-ta-gospodarskogo-prava)
Контактний телефон	+38 057 73-98-910 (роб.)
E-mail	kaf_tryd@ukr.net
ЛЕКТОРИ	
	Мельник Костянтин Юрійович завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Email: kaf_tryd@ukr.net Лекційний потік: ВООНП

	<p>Подорожній Євген Юрійович професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Email: kaf_tryd@ukr.net</p> <p>Лекційний потік: ВООНП</p>
Офіційна назва освітньої програми	Право Law
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень (НРК України – 8 рівень та третій цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право.
Спеціальність	081 Право.
Спеціалізація	12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення
Статус дисципліни	Вибіркова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 3 семестрі II курсу навчання.
Мета вивчення дисципліни	Формування знань з актуальних проблем трудового права, з визначення напрямів вирішення сучасних проблем трудового законодавства з урахуванням міжнародного, зокрема європейського досвіду, а також навичок та умінь, необхідних для науково-дослідницької діяльності.
Завдання вивчення дисципліни	Розвиток у здобувачів навиків самостійної наукової діяльності у сфері трудового права; сприяння інтенсифікації творчих зусиль здобувачів, розвитку їх пізнавальної діяльності; актуалізації знань з проблем трудового права; формування у здобувачів правосвідомості, правничої культури, моральних та інших якостей.
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	3 кредитів ECTS (загальний обсяг - 90 год.)
	- аудиторна робота: 44 год. - самостійна робота: 46 год
Форми та види проведення	Форма навчання – денна

навчальних занять	- лекції: 16 год; - семінарські заняття: 28 год
Самостійна робота	Опрацювання рекомендованої літератури, підготовка тез доповідей до конференцій, наукових статей, дисертаційного дослідження
Індивідуальні завдання	Наукові доповіді, реферати, статті.
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання (ноутбук та проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет.
Мова викладання	Українська.
Контроль	Поточний та підсумковий контроль. Поточний: опитування на семінарських заняттях; участь у дискусіях; підготовка та обговорення доповідей, рефератів; тестування; виконання самостійної роботи. Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням. Підсумковий контроль: екзамен.
Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК)	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі трудового права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність. ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ. ЗК-2. Здатність сформулювати теоретичну або прикладну проблему, яка потребує розв'язання. ЗК-4. Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях. ЗК-5. Здатність започаткування, планування, реалізація та коригування самостійних досліджень на відповідному кваліфікаційному рівні. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних. ЗК-7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.

	<p>ЗК-11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК-14. Здатність організовувати та керувати роботою творчих професійних колективів.</p> <p>ЗК-15. Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями.</p>
<p>Спеціальні (предметні, фахові) компетентності (СК)</p>	<p>ФК-1. Формування концептуального знання щодо сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Уміння застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.</p> <p>ФК-2. Формування концептуального знання щодо системи права Європейського Союзу та її співвідношення з правовою системою України.</p> <p>ФК-3. Формування концептуального знання щодо меж впливу норм міжнародного, зокрема європейського права на стан національного законодавства, тенденцій його трансформації.</p> <p>ФК-4. Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.</p> <p>ФК-6. Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права.</p> <p>ФК-8. Формування умінь застосовувати традиційні та новітні методи й інструменти наукового пошуку.</p> <p>ФК-9. Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК-10. Формування уміння ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК-11. Формування уміння критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи</p>

	<p>безперервний саморозвиток та самовдосконалення.</p> <p>ФК-12. Формування концептуального знання щодо професійної незалежності та відповідальності правника, а також здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>ФК-13. Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК-14. Формування умінь і навичок самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК-15. Формування умінь і навичок самостійно готувати проєкти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності законності, обґрунтованості та умотивованості</p>
--	---

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема № 1. Актуальні проблеми трудового права.

Основні напрями розвитку трудових прав. Напрями розвитку трудових прав на початку ХХІ століття. Спрямування міжнародного досвіду, щодо визначення, закріплення та забезпечення трудових прав. Поглиблення та розширення змісту трудових прав. Вплив Європейських стандартів трудових прав на національне трудове законодавство. Підвищення рівня захисту трудових прав працівників. Проблеми захисту трудових прав працівників.

Тема № 2. Стан національного трудового законодавства.

Юридичні категорії, конструкції, презумпції, як Системоутворюючі фактори галузі трудового права. Поняття та правові категорії у трудовому праві. Проблеми понятійного апарату трудового права. Формування понятійного апарату в умовах реформування трудового права. Юридична презумпція у трудовому праві (знання закону, правомірність нормативних актів). Юридичні фікції. Особливості регулювання робочого часу та часу відпочинку. Проблеми розвитку нормування та оплати праці. Внутрішній трудовий розпорядок та трудовправа відповідальність в трудовому праві.

Тема № 3. Міжнародні документи у сфері праці

Міжнародні стандарти праці. Стандарти ООН та МОП, як основа вдосконалення трудового законодавства. Міжнародні договори (угоди), міжнародний звичай та акти міжнародних організацій. Міжнародна організація праці, її основні завдання. Конвенції та рекомендації МОП про працю, їх класифікація і загальна характеристика.

Тема №4. Європейський досвід правового регулювання трудових відносин. Європейська континентальна модель (Німеччина, Франція, Італія) правового регулювання трудових відносин. Англосаксонська модель (Великобританія) правового регулювання трудових відносин.

Тема №5. Проблеми нової кодифікації національного трудового законодавства.

Проблеми нормативності і системності трудового законодавства. Сучасна система трудового законодавства. Необхідність реформування трудового законодавства. Проект Трудового кодексу України. Системоутворюючі принципи побудови системи джерел трудового права і колізія нормативних приписів у трудовому праві. Пріоритетність міжнародного права і міжнародних договорів під час реформування трудового законодавства. Основні завдання локальних правових норм у трудовому праві та умови їх законності. Проблеми поєднання централізованих і локальних норм.

Результати навчання

ПРН-1. Застосовувати системний підхід під час оцінювання суспільних процесів і явищ; визначати основи функціонування відповідних процесів і явищ через правову парадигму.

ПРН-3. Демонструвати високий ступінь самостійності, а також навички групової взаємодії в ході розробки, реалізації й подальшого управління науковими проєктами.

ПРН-4. Здійснювати апробацію результатів дослідження шляхом їх оприлюднення перед науковою спільнотою, в тому числі іноземною.

ПРН-6. Вміти використовувати здобутки теорії права, інших правових наук під час здійснення комплексних досліджень, а також розв'язання проблем окремої групи правових відносин.

ПРН-10. Вміти використовувати сучасні інформаційні технології під час пошуку, збирання, обміну, демонстрації інформації, а також проведення наукових заходів.

ПРН-13. Знати методику педагогічної діяльності в галузі права, а також сучасні освітні методи та технології; вміти використовувати інформаційні

				<p>та комунікативні технології задля проведення очного або дистанційного навчання.</p> <p>ПРН-15. Демонструвати авторитетність, інноваційність, академічну та професійну доброчесність під час створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження, яке відповідає стандартам національного та міжнародного рівнів.</p>
Критерії оцінювання				<p>Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний контроль – 50 балів; - підсумковий контроль – 50 балів. <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувача вищої освіти. Оцінка за аудиторну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які ним отримані на семінарських заняттях (здобувач має отримати не менш 5 позитивних оцінок) з коефіцієнтом 5. Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне балів, які отримані здобувачем за: реферати, доповіді та документи (здобувач має підготувати не менш 3 проектів документів) з коефіцієнтом 5. Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, які отримані здобувачем протягом семестру, та балів, які набрані на підсумковому контролі (екзамені).</p>
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS				
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		
		Оцінка	Пояснення	
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.	
94-96				
90-93				
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з	

80-84			освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе

		до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
Підсумковий контроль (орієнтований перелік питань)	<p style="text-align: center;">Екзамен</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття трудових прав у контексті розвитку науки трудового права.. 2. Система трудових прав працівників. 3. Класифікація трудових прав 4. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: поняття та структура. 5. Становлення та розвиток трудових прав людини. 6. Напрями розвитку трудових прав на початку ХХІ століття. 7. Спрямування міжнародного досвіду, щодо визначення, закріплення та забезпечення трудових прав. 8. Вплив Європейських стандартів трудових прав на національне трудове законодавство. 9. Поняття та структура понятійного апарату трудового права 10. Формування понятійного апарату. 11. Юридична презумпція у трудовому праві. 12. Юридичні фікції у трудовому праві. 13. Особливості регулювання робочого часу. 14. Особливості регулювання часу відпочинку. 15. Критерії поділу робочого часу на види 16. Співвідношення понять: режим робочого часу працівника і режим робочого часу підприємства 17. Співвідношення понять: час відпочинку і вільний від роботи час 18. Додаткові дні, вільні від роботи за законодавством України про працю 19. Критерії поділу відпусток на види; 20. Проблеми розвитку нормування праці. 21. Проблеми розвитку трудових правовідносин з оплати праці. 22. Правове регулювання організації нормування праці. 23. Головні напрямки правового регулювання заробітної плати. 24. Порядок встановлення і зміни державного мінімуму заробітної плати. 25. Індексації заробітної плати. 26. Способи захисту заробітку працівників від 	

надмірних відрахувань.

27. Трудоправа відповідальність в трудовому праві.

28. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку в сучасних умовах.

29. Принципи та функції відповідальності у трудовому праві.

30. Трудоправа відповідальність за порушення трудової дисципліни.

31. Підстави та порядок притягнення до відповідальності.

32. Види дисциплінарної відповідальності.

33. Види матеріальної відповідальності в трудовому праві та їх суть.

34. Проблеми визначення підстав та умов матеріальної відповідальності у трудовому праві.

35. Проблеми визначення підстав та умов дисциплінарної відповідальності у трудовому праві.

36. Окремі проблеми правового регулювання притягнення працівника до повної матеріальної відповідальності.

37. Санкції в трудовому праві.

38. Міжнародні договори (угоди), міжнародний звичай та акти міжнародних організацій у сфері трудового права.

39. Міжнародна організація праці, її основні завдання.

40. Конвенції та рекомендації МОП про працю, їх класифікація і загальна характеристика.

41. Стандарти ООН та МОП, як основа вдосконалення трудового законодавства.

42. Стандарти у сфері праці Ради Європи

43. Стандарти у сфері праці Європейського Союзу

44. Європейська континентальна модель (Німеччина, Франція, Італія) правового регулювання трудових відносин.

45. Англосаксонська модель (Великобританія) правового регулювання трудових відносин.

46. Проблеми нормативності і системності трудового законодавства.

47. Сучасна система трудового законодавства.

48. Проблеми реформування трудового законодавства.

49. Проект реформування трудового законодавства України.

	<p>50. Системоутворюючі принципи побудови системи джерел трудового права.</p> <p>51. Колізія нормативних приписів у трудовому праві.</p> <p>52. Ієрархія джерел трудового права.</p> <p>53. Основні завдання локальних правових норм у трудовому праві та умови їх законності.</p> <p>54. Проблеми поєднання централізованих і локальних норм.</p>
Рекомендована література	<p>1. Трудове право України : підручник / [автор. кол.: С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – 408 с.</p> <p>2. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. – Харків : Діса плюс, 2014. – 480 с.</p> <p>3. Іншин М. І., Щербина В. І. Ідеологічні основи сучасного трудового права України : монографія. Харків : Діса плюс, 2016. С. 165.</p> <p>4. Конвенція МОП № 29 «Про примусову чи обов'язкову працю» (1930 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136</p> <p>5. Конвенція МОП № 100 «Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності» (1951 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002</p> <p>6. Конвенція МОП № 105 «Про скасування примусової праці» (1957 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_013</p> <p>7. Конвенція МОП № 111 «Про дискримінацію в галузі праці та занять» (1958 р.), [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161</p> <p>8. Кононенко, О. Ю. Справедливість як гуманістична основа трудового права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. Ю. Кононенко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. – 20 с.</p> <p>9. Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: монографія / В. Л. Костюк. — К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. — 464 с.</p> <p>10. Костюченко О. Є. Реалізація соціального</p>
Основна	

призначення трудового права в Україні : монографія. Харків : Право, 2018. 392 с.

11. Мельник К. Ю., А. О. Бабенко Проблеми юридичних гарантій трудових прав працівників при укладенні, зміні та розірванні трудового договору : монографія. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2016. – 240 с.

12. Мельник К.В. Гармонізація норм національного трудового законодавства та міжнародних норм у сфері захисту трудових прав працівників : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.05 “Трудове право; право соціального забезпечення” / К.В. Мельник. - К., 2011. - 19 с.

13. Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.

14. Подорожній Є.Ю. Проблеми теорії та практики юридичної відповідальності у трудовому праві України: монографія. / Є.Ю. Подорожній. – Х.: НікаНова, 2016. – 402 с.

15. Серeda О. Г. Концептуальні засади державно-правового механізму захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу : монографія / О. Г. Серeda. – Харків : Право, 2016. – 312 с.

16. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, С. В. Мороз, К. А. Малиновська ; за наук. ред. проф. Ярошенка О. М. — Х. : Юрайт, 2013. — 288 с.

17. Цесарський Ф. А. Еволюція поглядів на природу індивідуальних договорів про працю у правовій доктрині : монографія / Ф. А. Цесарський ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Одеса : Фенікс, 2016. – 360 с.

18. Шабанов Р. І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія / Р. І. Шабанов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х. : ХНАДУ, 2015. – 359 с.

19. Юшко А. М. Законодавче забезпечення інноваційного розвитку українського суспільства / А. М. Юшко // Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / К. М. Андрющенко [та ін.] ; за ред.: Ю. Є. Атаманової,

	<p>Г. П. Клімової. – Харків, 2015. – 1.3. – С. 69–102.</p> <p>20. Юшко А. М. Інновації у сфері правового регулювання праці / А. М. Юшко // Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / К. М. Андрющенко [та ін.] ; за ред.: Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. – Харків, 2015. – 4.1. – С. 215–248.</p>
Інформаційні ресурси в Інтернеті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України https://portal.rada.gov.ua/ 2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України https://www.kmu.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Судова влада України https://court.gov.ua/ 4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України https://www.gp.gov.ua/ua/index.html 5. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua. 6. Офіційний сайт Верховного Суду України http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/ 7. Єдиний державний реєстр судових рішень http://www.reyestr.court.gov.ua/ 8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ 9. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ http://univd.edu.ua/ 10. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко http://korolenko.kharkov.com/ 11. Юридична бібліотека http://pravo.biz.ua/.